

tydeligt deraf, at Forbundsraadet under 13. Februar 1920 afgav en Erklæring overfor Schweiz, hvori der gaves dette Land Dispensation fra Deltagelse i visse militære Forbundsaktioner. Naar der er Tale om en Dispensation, maa der jo foreligge en Forpligtelse, og den nævnte Dispensation maa derfor anses som et Udtryk for, at Forbundspagten forudsætter, at Forbundstaterne i givet Tilfælde er forpligtet til at deltage i saadanne militære Aktioner.

Men ved Siden af de omhandlede Bestemmelser i Folkeforbundspagten maa man ikke glemme, at de tidligere indgaaede Haager-Konventioner endnu gælder som Rettesnor for Staternes Neutralitetsforholdsregler. Ifølge den 13de Haager-Konvention paahviler det den neutrale Stat at udøve fornødent Opsyn for i Forhold til de Midler, hvorover der raades, at forhindre enhver Krænkelser af Konventionens Bestemmelser, og denne kan ikke indskrænkes til en formel Protest i Tilfælde af Overgreb; thi en Stat, der ikke med Magt modsætter sig Krænkelser af sit Territorium, maa udsætte sig for at blive betraget som unneutral. I den nu afsluttede Verdenskrig er Neutralitetsbevogtningen overalt og i alle Stater — ogsaa i Danmark — udført af Militæret, og man har intet Sted indskrænket sig til et Polititilsyn, der i Tilfælde af Overgreb kun indskrænker sig til at nedlægge Protest.

Disse Forpligtelser kan, efter mit Skøn, ikke opfattes saaledes, at en formel Protest er tilstrækkelig i Tilfælde af Forsøg paa Neutralitetskrænkelser; en saadan maa kunne imødegaaes med en vis Magtudfoldelse; der maa bag Protesten staa en vis mobil Styrke, helst af en saadan Art, at det ikke kan betale sig for en krigsførende Magt at bryde vor Neutralitet. Er Landet i Besiddelse af en saadan Styrke, vil en Protest have god Udsigt til at blive taget til Følge. Herpaa kender Verdenskrigen utallige Eksempler; medens man i intet Land, bortset fra Luxemburg, under Verdenskrigen har turdet indskrænke sig til rent formelle Protester.

De militære Forslag, som jeg herved skal have den Ære at forelægge og anbefale til Tingets Velvillie, har som sit Hovedformaal at værne om Danmarks Neutralitet, og i Samklang med Forbundspagten's Krav er Omfanget af vort Militærvæsen og dermed Udgifterne indskrænket saa meget som forsvareligt, naar Hensyn skal tages til Landets Sikkerhed og den fælles Gennemførelse af internationale Forpligtelser.

Ved Stiftelsen af Folkenes Forbund blev der ikke gennemført tvungen Voldgift

mellem Forbundstaterne, og Krigsførelse er under visse Betingelser endnu tilladt, endog mellem Forbundets enkelte Medlemmer.

Det er Regeringens Opfattelse, at det Forsvar, vi skaber, maa være effektivt, da vi ellers ikke kan vente Støtte fra andre militære Stater. Som gentagende fremhævet af ledende europæiske Statsmænd kan en saadan Hjælp kun ventes, naar vi selv er rede til at medvirke, hvilket i øvrigt skulde synes ret indlysende, da Udlandet neppe vil betragte os som en fredlyst Plet, som kun andre og ikke vi selv har Pligt til at forsvare. Før Verdenskrigen udtalte Kong Edward som bekendt til Grev Frijs, at man fra Englands Side maatte forudsætte, at Danmark fuldt ud søgte at værne sin Neutralitet, og efter Verdenskrigen har Lloyd George vedkendt sig en lignende Opfattelse, som han overfor Spørgsmaalet om eventuel Hjælp til Polen gav Udtryk under Debatten i det engelske Overhus i August Maaned 1920 i følgende Ord: „Vi har indgaaet en Overenskomst, en Forbundspagt med de Nationer, som har underskrevet Fredstraktaten om at tage Tilflugt til andre Fremgangsmaader end den brutale Krigsmetode, naar internationale Stridigheder skal afgøres, men Forbundspagten's hele Grundtanke, Betingelsen for dens Godkendelse og Stadfæstelse, afhænger af, at de Nationer, som har underskrevet, slutter sig sammen for at forsvare de Medlemmer af Forbundet, som ikke kan forsvare sig selv. Hvis dette ikke erkendes, saa er denne Forbundspagt en Lap Papir, og endda kun en *elendig* Lap Papir.“ Lloyd George tilføjede senere: „Vi kan kun hjælpe en Nation, som kæmper for sig selv.“

En lignende Opfattelse har den svenske Statsminister Hjalmar Branting givet Udtryk for ved et Møde her i Sommeren 1921, idet han udtalte: „En Nation, der vil leve, maa vise sin Villie til Livet.“

Det er imidlertid klart, at vort Land ikke er i Stand til at opstille et Militærapparat, der uden Støtte ude fra kan være stærkt nok til at optage en Kamp i længere Tid mod en Stormagt, men *det*, vi bør indrette os paa og sætte som Maal for vor Militærpolitik, og *det*, som Venstres Forsvarsordning har som sit Formaal, er, at Landet bliver i Stand til at yde en første Modstand mod en Krænkelser af dets Neutralitet eller dets Territorium, indtil Hjælp kan komme til Stede.

Som Landets økonomiske Stilling er, ligger det i Sagens Natur, at den Forsvarsordning, som skal tilvejebringes, ikke maa